

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepícs, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

Avuy donem per folletí desde la plana 17 á la 24 de la comedia de D. Joan Perelló y Ortega

El legado de Teresa

BREUS CONSIDERACIONS

respecte'l modo com interpreta "Catalunya Nova"

LAS COMPOSICIONS DE 'N CLAVÉ

I

Be podem afirmar en absolut, sens temor d' ésser desmentits, que 'n Clavé ha sigut lo millor músich que ha tingut Catalunya en lo present sigle.

Anem á explicar 'l fonament de nostra arrelada creencia.

¿Quíns són los músichs que s' han dedicat a'l género popular, que cantat hájian ab la ven de 'l poble sas gloriosas gestas, los mes inmortals tets de sa historia patria, elevant lo nom de sos héroes a'l pinácul de la immortalitat?

¿Quí ha corregut nostres plans y montanyas fent-nos sentir l' embaumada flayre de 'l agrest herbam, gosar ab lo puríssim cristall de sas ayguas, alegrar-nos ab lo refilay de 'l fluviol que enamorad pastor endressa á sa estimada, ó retratar-nos ab tota fidelitat quadros de nostra terra com *Los Pescadors*, *Pe'l Juny la fals a'l puny*, la *Brema*, ó 'ls *Xiquets de Valls*, etzètera, etzètera?

Que ho sapiguem, cap.

O sino, recordem noms de autors y sas obras.

Mateo Ferrer, Casamitjana, Calvó Paig, Tolosa, Manent, Barba, Porcell, Obiols, Balart, Soriols y altres que en aquet moment no recordem.

Sols dos que s' apartaren de la normalitat, mereixen especial menció, y són los mestres Ramón Vilanova, difunt, y Cosme Ribera, atent ara mes á la prosperitat de sa fortuna que á la gloria que ab la música haguera guanyat.

Aquell nos doná en sa *Missa Pastoral* viva mostra de una imaginació fácil, espontánea, inspirada y sem-

pre original dintre 'l difícil género bucólich, agermanant la senzillés melódica á la mes galana y perfecta orquestació.

Ell éra, acceptat lo género, qui mes afinitat tenia ab la música de Clavé.

Los apreciables indivíduos de 'l respectable difunt mestre, amichs verdaders de 'l firmant, perdonarán la cita que com á distinció y pe'l dictat de nostra conciencia hem fet.

De 'l mestre Ribera sols citarem una composició: aquésta 'ns bastará per' nostre objecte: *Lo Cup*.

Lo que és aquesta obra ja ho hem dit en altres ocasions: no cal repetirho.

Lo mestre Ribera ab *Lo Cup* se colocá tot seguit a'l costat de 'n Clavé y en ell sembla talment que abdós beguessin en una mateixa font, palpitessin á un mateix sentiment y perseguíssin un mateix fi.

¿Quína llástima que la tranquilat y delicias de la vida rural hajian apartat de la activa á tant aventat-jat músich!

De 'ls primers que deixem citats, los uns se dedicaren á la música sinfónica, no mirant, ni poch ni molt, las bellasas de nostre *folk-lore*; 'ls altres dedicats á l' ensenyansa purament escolástica de 'ls principis elementals de la música, per' res s' havíen mirat nostres cants; y 'ls restants, per fi, á fèr y executar l' orgánica ó litúrgica.

¿Ahont és, donchs, lo músich que fácilmente ha retratat las costums, lo carácter, modo de sér, fent de nostra fesomia moral un verdader retrato? ¿Ahont són las obras d' estil purament particular que determinin d' un modo exacte la personalitat artística de 'l autor?

No 's troba.

¿Passa 'l mateix ab las de 'n Clavé?

No: no és possible confóndrerlas. Ab la particularitat que las primeras, fetas *quant no 'n sabia tant*, són las que acusan l' existencia d' un geni, d' un músich de verdadera y forta fibra, de galana y espléndida imaginació.

Donchs, aquestas circunstancias meritorias que han contribuít, junt ab la idea redemptora, filantrópica, humanitaria, á que fós en Clavé 'l músich que, mercè á sen geni per tothom reconegat, sobresortís de tots

los demès de Catalunya, ¿no són suficient autoritat per' que 'ls que vulguin interpretar sas obras se-gueixin rigorosament sas indicacions de temps y expressió?

¡Quí millor qu' ell, que las concebí y á 'l vol de sa imaginació prengueren forma, y á l' escalf de sa observació las colorejá de la manera delicada, primorosa, artística y real, que li valgué la immortalitat!

Donchs, apoyats en aquestas idees que són de una veritat inconcusa, irrefutable, ¿no podríam dir: que 'n Morera, á l' interpretar las obras de 'n Clavé, las altera en sa forma, fa cás omís de las indicacions per són autor en la partitura posadas, que desconeix lo que la lletra y música agermanadas representan, que no ha recullit directament la impressió óptica de 'ls quadros que descriu l' autor, qual impressió contribuí á la gestació de 'l plan á la concepció y formació de l' obra?

Creiem que sí.

Y consti que lo que deixem dit no és pas fill de la costum, com ho créu 'l Sr. Morera, no; és conseqüència de l' estudi, bo ó dolent, que tinguèrem que fèr quant en nostras mocetats (pe 'ls anys 1866, 67 y 68), estábam á la direcció de nutrida societat coral; y allí 'hont no hi arribaba la nostra inexperiencia artística, teníam la indiscutible de 'l mestre, ab qui després nos uní ferma amistat, en Joseph Anselm Clavé.

Y com que nostra intenció no ha sigut solament dir lo apuntat sino demostrar ho partitura en má, això farem en lo próxim número, prometent ésser en lo possible, lo mes concís, breu y clá.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Estrenos catalans

Romea.—*Lo Nuci*, drama en tres actes y en vers, obra póstuma de D. JOSEPH FELIU Y CODINA.

Ja pót dirse que no és *Nuci* aquet drama porque s' ha casat ab la escena catalana. Per mes senyas, que á las bodas hi va assistir un concurs lluhit y numerós, com de temps ensá no 's veyia en la sala de espectacles de 'l teatro de 'l carrer de l' Hospital, surtintne tothom molt satisfet, donadas las condicions que l' avaloran, lo be que van portarse 'ls encarregats de ferlo conèixer y 'l gust en exornar las habitacions y la iglesia demostrat per l' amo ó empresari de la casa ahont va disposarse aqueixa unió tan esperada.

Lo Nuci, parlant ab tota la formalitat deguda, es un de 'ls literaris fills que no per ser l' últim de 'ls que ja coneixem de 'l malhaurat Felíu y Codina val menos que 'ls altres. A'l revés, té grans qualitats dramáticas, vigorosas situacions, personatjes molt ben sostinguts, escenas de gran efecte, naturalitat en la conducció de l' argument y un llenguatge propi de l' aplaudit escriptor que tant ha lograt enaltir la seva fama.

Tè, sobre tot, esperit catalanista: s' aparta de las idees extranyas que han procurat desviar lo bon camí de 'l teatro regional, y 'ns alegra consignar aquesta particularitat, á fi de que 'ls ilusos pogan compèndrer que las tentativas de alguns que volen fèr viurer nostra escena ab produccions que la perjudican y arribarian á destruirla ó quant menos á ferli pérdrer son típic character, treballan en vá, mentres encara que siga de tant en tant, vingan creacions de mérit justament enmotlladas en los usos y costums de nostra terra.

Aplaudím, donchs, la aparició de *Lo Nuci* per las circumstancias de mérit que enclou y per véurer en son estreno un triunfo veritable evidenciador de lo que convé á la escena catalana.

La interpretació va sèr notable: los papers ben compresos: lo conjunt ben cuydat y la presentació escènica de primera, lluhintse molt en aquet punt los pintors senyors Moragas y Alarma per son acert y talent.

Entre 'ls artistes que 'l representan, mereixen especial menció las Sras. Parreño y Palá y 'ls Srs. Borrás y Bonaplata.—P.

Revista teatral

Principal.—Semblaria falta d' atenció á una senyora, sino parlèssim de 'l benefici de la Sra. Munner, que diluns tingué lloch. Per atenció y per ésser actriu de rellevant mérit darem compte de la funció.

Las obras que s' executaren foren *La flor de montaña*, *Lo caixal de 'l seny* y *Sense sogra*.

En totas tres demostrá la conciensuda artista, las excepcionals condicions d' actriu que posseheix.

Per això fou aplaudida estrepitosament, tenint que surtir a'l escenari una infinitat de vegadas á rébrer las vivas demostracions de simpatía ab que compta entre 'l públich.

—Dimecres tingué lloch la última de las funcions de beneficencia de 'l *Circul Ecuestre*, posantse en escena l' aplaudida comedia de 'l Sr. Baró, titulada: *Lo senyor secretari*.

Després l' *Orfeo Catalá*, dirigit pe 'l mestre de capella de 'l Oratori de San Felip Neri, cantá algunas composicions de 'l seu repertori.

La sala estaba brillantíssima, veyents'hi lo millor de nostra societat.

Segons nos han dit, avuy tindrà lloch l' estreno d' una comedieta en un acte de D. M. Muntaner, titulada: *Per forsa*.—ROMEO.

Teatro de 'l Circo Barcelonés.—Ha debutat lo primer galán Sr. Graells, distingintse en la representació de *La fuerza de la conciencia*, en especial en los actes ters y quart. En lo tercer va estar á l' altura, no sols de primer actor, sino de primer advocat porque la defensa de *Carlos Ventar* com la fa 'l Sr. Graells no la fa pas mes be y natural cap advocat en las salas de la Audiencia.

Tambè va estar notable l' actor que representa 'l *Fiscal*, qual nom ignorem, y está molt digne tot l' acte 'l senyor Marcet en lo *President*. Va resultar un acte conmovedor.

La Sra. Zamora, dama á qui no coneixíam, reuneix bonas qualitats; pero convé que imprimeixi mes vida a'l personatge en certs moments.

Los Srs. Ferrer, Molgosa, Viñals, Capdevila y las senyoras Periu y Molgosa van estar be. Total, bon conjunt y aplausos.

La *troupe* Onofri y el joven *Telemaco* (ó *Telemaque*) cada dia agradan mes.—Jo.

Novedats.—Dissapte se inaugurá la temporada de Quaresma ab una mes que regular companyia d' ópera italiana, baix la direcció, com diguèrem, de 'l Sr. Goula (fill).

La obra d' obertura fou la sempre aplaudida *Aida*, interpretada per las Sras. Gilboni y Riera y 'ls Srs. Ecur-sell, Aragó, León, Borrás y Blanch.

L' executió 's ressentí de falta d' unitat.

Diumenge a'l vespre 's posá *Los Amantes de Teruel*, de 'l Mtre. Bretón, estant encarregats de 'ls principals papers Simonetti y Mestres.

Un cambi d' empresa ha motivat un paréntesis de tres á quatre dias sens funció.

Dijous las reanudá la mateixa anunciada companyia, sent ara empresa 'l reputadíssim Sr. D. Ignasi Elías.

Te anunciadas *Cavalleria rusticana* é *I Pagliacci*.

Eldorado.—L' estreno de la sarsuela en un acte y tres quadros, de 'ls Srs. Arniches y Lucio la lletra y de 'l Mtre. Giménez la música, titulada: *La guardia amarilla*, ha sigut la nova de la setmana.

Lo públich aplaudi 'ls xistes de bona mena que hi han

abocat sos reputadíssims autors Arniches y Lucio en las ben portadas escenas, fent repetir alguns números de música que descollan per sa frescura y originalitat.

L'execució, com de Eldorado, això es: perfecta.

S'emportan la palma la Srta. Segura y 'l Sr. Cerbón.

L'orquestra dirijida per l'autor de la partitura don G. Giménez, molt be. — FLORIDA.

Associació important

S'ha celebrat, per cumplir ab las formalitats de la Lley, la junta de constitució de 'l Centro Artístico Recreativo, haventse procedit á 'l nomenament de Junta Directiva, y havent procedit a questa, un cop elegida, á distribuirse 'ls càrrechs ab arreglo á las disposicions de 'l Reglament, ha quedat constituída en la forma següent:

President, D. Francisco Xavier Godo.
Vispresident, D. Joseph Martrus.
Tresorer, D. Joseph Nieto.
Administrador, D. Joan Perelló y Ortega.
Secretari, D. Fernando Bozzo.
Vissecretari, D. Emili Guilemany.
Vocals, D. Joseph Fola.
D. Joseph M.ª Pous.
D. Antón Serrallera.
Suplents: D. Lluís Millá.
D. Miquel Rojas.
D. Enrich Casals.

La reunió va sèr bastant concorreguda. 'ls socis fundadors passen de 50, haventhi alguns de nostres mes aplaudits primers actors, distingits musichs y alguns de nostres escenógrafos y empressaris de teatro.

Realment aquesta associació naixent pòt anar lluny y fèr molt y molt en pró de 'ls interessos teatrals per qual motiu la considerem digna de l'apoyo de la prensa y de todas las personas que vulgan lo prestigi de 'l teatro contemporani.

Secció de 'l Pirotécnic

Per encàrrech de 'l mèu company que de solfas tracta, tinch de fer, en son nom, acte d'adhesió á uns punts sobre 'ls quals pensa tractar llarch, fort y clá, l'estimat amic crítich musical de 'l *Diario del Comercio*.

Tingui per segur lo decidit campeó de la vritat y la justícia, que LO TEATRO CATALA formarà, en defensa de 'ls extrems apuntats en sa *Crónica Musical*, ocupant lo lloch mes humil per son talent, pero 'l de mes compromís per son entusiasme.

Fassi'ns puesto.

L'empressari de las funcions de ópera que havian comensat en Novedats, las va suspèndrer. Ara s'han reanudat.

Això ha estat una intermitència, com las febras.

A conseqüència de lo primer, va publicar un escrit per sincerarse de 'l mal que 's pogués dir d'ell.

Però si algú 'n deya de mal, ell se 'n va fèr ab l'escrit publicat.

Perque dóna rahons de peu de banch.

En efecte: suspèndrer una temporada per haver obrat de lleuger a'l fèr un pacte, lo qual l'obligaria á pagar mes de lò qu'ell creya, no és may rahó, és una excusa.

No abono 'l procedir exigent de la casa Ricordi.

Ja la coneix fa anys aqueixa casa famosa y.. afamada. Ab la mateixa Aida.

No 's paran en barras aquets agents de la patria de 'l Dante.

Per'xò fujen, perque saltan per tot, fins per sobre de 'l dret y de 'l sentit comú.

Mes ara la exigència no és prou motiu per tancar un teatro y perjudicar á tothom, y faltar á compromisos contractats ab artistas que van ab la major bona fè.

Vetaquí perque aprobo que s'hagi repensat D. Mariano que aixís no perjudicarà á D. Ignasi ni á ningú de 'ls contractats.

Podrá servirli de experiència la exigència de referencia si la pren ab paciència, qu'és lo procedent.

De tots modos, la casa Ricordi ó Vidal-Buceta ha obrat mal si és cert lo que diu D. Mariano Borrás, y en aquet cas medis li ha per' no quedar burlat.

Ara á l'acabar, diré que aquet succehit proba la necessitat de reformar la lley de propietat intelectual que, tal com está avuy, las empresas l'han de agafar ab molls si no vo'en cremarse 'ls dits.

Avuy, per' agafarla y no cremarse, s'han de tenir dits avesats á tocar foch, com per exemple los que jo tinch.

La celebritat periodística barcelonina *El Diluvio*, parla de que aviat s'adjudicarà per concurs la Empresa de 'l Liceo, per acabar ab aquesta temporada la que ara 'l tè á son càrrech.

Y ab aquet motiu fa uns comptes del capitán pequeño no del gran capitán.

Ho dich aixís, puig són mes grans los comptes que 'l capitán *Diluvio*.

El Diluvio pinta en sas planas 95.000 duros de ingresos per subvenció, abono, entradas de propietarios, etc., y no li posa res per la recaudació de taquilla.

Dedueix que per 80 funcions de ópera en las dos temporadas li ha de haver grans beneficis, majorment contant la Empresa ab las óperas de las festas á la tarde.

Aconsella que la Junta siga molt exigent en bé de l'art.

Y no passa de aquí.

* * *

Ja'n passaré jo.

Feré números, pintantlos, com *El Diluvio*.

Per fer las funcions s'han d'emplear uns cinch mesos ó siga 21 setmanas.

Lo gasto total de 'l Liceo total, eh, se entèn? és de uns 7.000 duros per setmana. Multiplicat per 21 setmana, puja á 147.000 duros.

De 95.000 duros que pinta *El Diluvio*, á 147.000 que 'n pinto jo, pero que s'han de menester en efectiu per pagar, hi van 52.000 duros.

La Empresa, entre las representacions de compromís ab la Junta de propietarios que dóna a'ls vespres en las dos temporadas, y las de tarde, fa unas 104 funcions.

Per no guanyar ni pérdrer hauria de recandar 500 duros cada funció en la taquilla per terme mitj.

Ara pregunto: ¿se recaudan en la taquilla de 'l *Gran Teatro del Liceo* 500 duros cada funció?

Ecco il problema de que las cuentas galanas de *El Diluvio* perdin sa galanura a'l repassarlas en los llibres de entradas y surtidas de las empresas de nostre primer teatro lirich.

LO POLVORISTA.

Secció oficial

Centro Artístico Recreativo.—La Junta Directiva de esta Asociación, usando de la facultad que le compete por el art. 16 de los Estatutos, ha acordado convocar reunión de Junta General extraordinaria para tratar de un importante asunto relacionado con el local donde se halla instalada; á cuyo efecto, la sesión que se anuncia se celebrará el martes próximo, 8 de los corrientes, á las cinco de la tarde, en el domicilio social, calle de Montserrat, 20, 1.º

La reunión tendrá efecto sea cual fuere el número de asociados que concurren y sus acuerdos serán válidos, según previenen los Estatutos.

Barcelona 4 de Marzo 1898.—*El Presidente*, FRANCISCO JAVIER GODO.—P. A. de la J. D. *El Secretario*, FERNANDO BOZZO

Montepío Catalá.—Habiéndose encontrado entre los documentos que entregó el andador, algunas papeletas no satisfechas por los interesados, é ignorando si la morosidad es del cobrador ó de los asociados que han de retirarlas, esta Presidencia, antes de dar de baja á ninguno de los que las adeudan, hace público que pueden recojerlas durante la presente quincena en el domicilio social (Montaner, 112, 4.º, 1.º); en la inteligencia que el día 16 serán baja en el montepío, sin ningún otro aviso, los asociados que en este plazo improrrogable no se hayan presentado á reclamarlas.

Barcelona 4 de Marzo 1898.—*El Presidente*, José M.ª Pous.

Repertori de fora

Paris, 24 de Febrer.

Estimat Director: ab gust escrich las presents ratllas, perque en ella puch justificar que encar que lluny de Catalunya, sos fills no la olvidan procurant venerarla y enaltirla.

¡Se sent tant sa anyoransa quant se 'n es lluny!
Donchs, aquestas y no altres ideas sens dupte, tingué 'l Sr. Pujal (Joan) a'l formá 'l programa pera 'l concert que ahir tingué lloch á l' Sala Erard, sita a'l n.º 13 de 'l carrer de Mail d' aquesta capital.

Las composicions que hi figuran son totas de renombrats autors: *Sonat*, Haendel; *Concerto*, J. de Swert; *La Cloche*, Saint-Saëns; *Nocturne*, de Tschaisowsky; *¡Plany!*, cansó catalana, Morera; *Sérénade espagnole*, de Glazounow; *L' Aniversari*, fragment de 'l poema *Desolació*, cantat en catalá, Granados; *¡Ace Maria!*, cant y violoncello, Morera; *Air*, de Pergolese; *Melodie*, de Schubert; *Musette*, de Leclair; *Le doux appel*, de Ch. M. Widor; *Chanson villageoise*, de Popper.

Fixintse mos lectors en las tres composicions de nostres compatriotas y trobarán justificat mon entussiasme. Las tres foren cantadas admirablement per Mme. Auguez de Montalant.

¡Quin efecte mes sorprendent causaren a'l auditori las notas de 'l *Aniversari* d' en Granados! Y mes a'ls moltissims individuos que formem la colonia catalana dintre aquesta Babilonia, a'l sentir-la cantar ab una pronunciació materialment de nostra terra.

A l' última nota's desbordá l' entussiasme de 'l públich, no podia per menos, prorumpint en bravos y atronant ab aplausos.

A la simpática artista li feren presentalla d' un magnífich bouquet de flors naturals.

L' *Ace Maria* de 'l jove músich Morera, cantada per Mme. Auguez y acompanyada en lo violoncello pe 'l Sr. Pujal, despertá l' entussiasme de 'l auditori que demaná la repetició.

Las obras executadas pe 'l eximi artista Sr. Pujal, causaren verdadera admiració per la inmillorable manera d' atacar las frases de dificultat suprema, de donarlas expressió arrebatadora, ara accelerant lo temps, després retardant las cadencias finals plenas de sugestiva nervositat y de forma original.

Si 'l Sr. Pujal no hagués demostrat en altres concerts de menos importancia que era artista de bona mena, que posseheix una excelent escola que li facilita 'l domini de las dificultats innumerables de que está plé l' estudi de 'l violoncello, ho haguera patentisat en lo concert d' ahir vespre.

¡Be li demostraren los aplausos ab que fou coronada cada composició!

Sols aquell que sab lo que es difícil acompanyar a'l piano aquesta classe d' instruments, pot reconeixer lo molt que val com á músich, la práctica que té Mr. Raoul Rickaert, reputat organista de Ntra. Sra. de las Victorias.

Tots, a'l final, foren aplaudits, en especial lo Sr. Pujal que tingué que surti á escena á rébrer la justa y merescuda ovació que ab sos mérits s' havia guanyat.—A.

Reunions particulars

CENTRE RAFAEL CALVO.—Las obras posadas en escena han sigut: lo dia 2 *Entre doctores y Pobre Maria*; lo dia 20 *Cosas de l' Oncle* y *Un Maestro de obra prima*, y diumenje 27 se estrená 'l drama de D. Francisca Leporace *Fernando*. La obra fou posada en escena ab acert per la companyia de 'l Sr. Labastida en la que obtingueren unanims picaments de mans las Srtas. León (M. y B.) y Srs. Tachez, Saura, Barangué, Pujal y altres.

L' autor Sr. Leporace té aptituts pera escriurer obras dramáticas. Los finals d' actes son ben buscats. Lo felicitem.—ANTÓN DE ROMAJÓ.

En Madrid se gestionan toda clase de asuntos administrativos, judiciales, eclesiásticos y particulares.—Dirigirse: Antonio Oltra, Carranza, 8, Madrid.

Imp. Pujol y C.ª - Tallers, 45.—Barcelona

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en totas las perfumerías

ARCHIVO LÍRICO-DRAMATICO

Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

ARXIU Y COPISTERÍA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

JUAN AYNÉ

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler. Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

SANTA SUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de 'l Carme, 34. — BARCELONA